

Nyt on aika uudistaa hankintaohjeet

Uudistunut hankintalaki tuli voimaan vuoden alussa. Se toi paljon muutoksia jo totuttuihin hankintatapoihin. Näin ollen hankintaprosessi on mietittävä uudestaan ja ohjeistettava uutta lakia vastaavaksi. On myös huomioitava se, että luodaanko hankinnoilla tervettä kilpailua lähiseudun yrittäjien kesken.

Lisäksi valitettavan usein törmää siihen, että mitään sopimusta tai kirjausta osapuolien oikeuksista ja velvollisuuksista ei ole dokumentoitu mihinkään. On tehty ainoastaan suusanallinen sopimus, jossa epäselvissä tapauksissa kummankaan oikeusturva ei toteudu. Helposti tulee mieleen esimerkiksi huolto- ja takuuasiat sekä vastuukysymykset palvelun laadusta tai jossain tapauksissa jopa työsuojelulliset asiat.

Yleisiä sopimusehtoja löytyy lähes joka tarpeeseen, kuten JIT-it sopimusehdot, jotka ovat julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot tai JYSE julkisten palvelu- tai tavarahankintojen yleiset sopimusehdot. Esimerkiksi näiden yleisten sopimusehtojen liittäminen hankintasopimukseen tuo turvan kyseissä hankinnoissa sekä ostajalle että myyjälle.

Kansallisen kynnysarvon ollessa 60 000 € ei voida enää puhua pienhankinnoista, joten ei ole aivan samantekevää millaisin ehdoin tehdään esimerkiksi noin 50 000 € sopimus. Pienhankintojen vaikuttavuus ja arvo vaikkapa oman kunnan yrittäjille on melkoinen.

Uusi laki vie hankintamenettelyt lähemmäs B-to-B kauppaa ja antaa mahdollisuuden löytää uusia tapoja tehdä hankintoja, jotka tuottavat aitoa lisäarvoa ostajalle. Nyt on siis mahdollista tehdä jotain uutta, ja sitä kautta löytää kokonaistaloudellisesti edullisin tapa toteuttaa hankinnat. Unohdetaan siis julkiset hankinnat ”tempuratanana”, jota ohjaa liian tiukka sääntely.

Hankintayksikön ohjeistus on uudistettava vastaamaan lain tavoitteita. Varsinkin kansallisten hankintojen osalta, eli niiden jotka ylittävät 60 000 €, mutta alittavat EU-kynnysarvon 209 000 € on todella tärkeää uudistaa hankintaohjeita.

Hankintaohjeisiin tulee sisällyttää hankintojen suunnittelu markkinakartoituksineen ja kilpailutuksen jälkeinen sopimuse seuranta. Hankinnan tavoitteena on aina mahdollisimman hyvä sopimus, koska se sitten tavaran kertahankintaa tai pitempiaikaista palvelua.

”Sitä saa mitä tilaa”, on vanha totuus ja se pätee myös julkisissa hankinnoissa.

20.3.2017

Mia